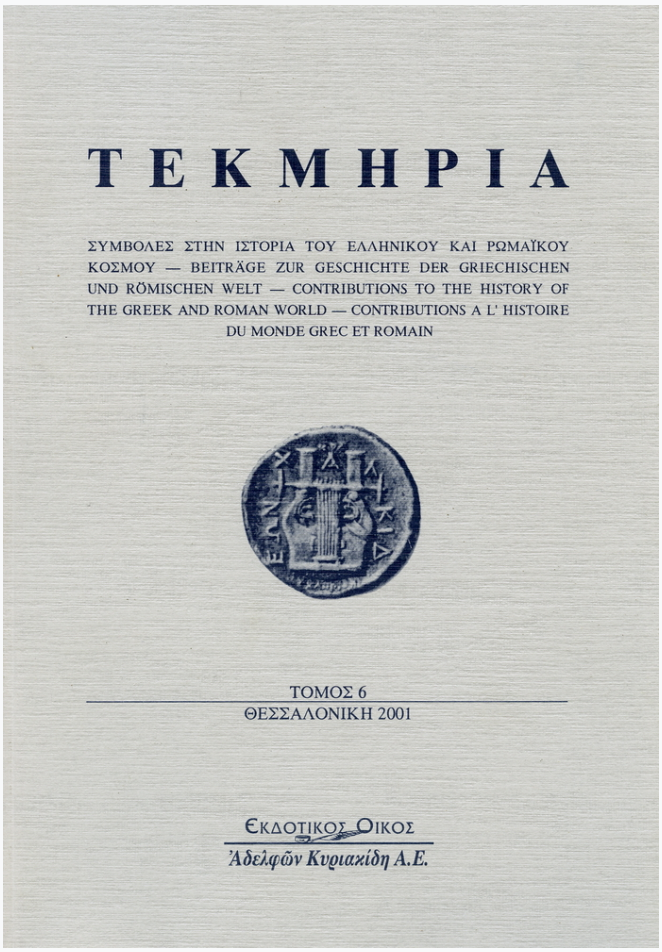
ePublishing

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
EKT
NATIONAL DOCUMENTATION CENTRE

Tekmeria

Vol 6 (2001)

CORRIGENDUM στὰ «Ἐπιγραφικὰ Μακεδονικὰ Ι» (Τεκμήρια 5, 2000)

Π. Μ. ΝΙΓΔΕΛΗΣ

doi: 10.12681/tekmeria.176

To cite this article:

ΝΙΓΔΕΛΗΣ Π. Μ. (2001). CORRIGENDUM στὰ «Ἐπιγραφικὰ Μακεδονικὰ Ι» (Τεκμήρια 5, 2000). *Tekmeria*, *6*, 159–162. https://doi.org/10.12681/tekmeria.176

https://epublishing.ekt.gr | **e-Publisher:** EKT | **Downloaded at:** 29/03/2024 16:30:19

Π. Μ. ΝΙΓΔΕΛΗΣ

CORRIGENDUM ΣΤΑ «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ ΕΠΙΓΡΑΦΙΚΑ Ι» (*ΤΕΚΜΗΡΙΑ* 5, 2000).

Στὸν προηγούμενο τόμο τῶν *ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ* δημοσίευσα μὲ τὸν τίτλο "Μακεδονικὰ ἐπιγραφικὰ" τὸν ταφικὸ βωμὸ ἑνὸς Ρωμαίου βετεράνου ἀπὸ τὸ Σκρᾶ (νομοῦ Κιλκίς). Ἡ κατάσταση διατήρησης τῆς πέτρας, ὅπως φαίνεται καὶ στὴ δημοσιευόμενη ἐκεῖ φωτογραφία, εἶναι κακὴ λόγω φθορῶν, γεγονὸς ποὺ ἄφηνε ἀρκετὰ ἐρωτηματικὰ ὡς πρὸς τὴν ἀνάγνωση καὶ κατανόηση τοῦ κειμένου της. Τύχῃ ἀγαθῇ τὸν περασμένο Ἰούλιο μελετώντας τὸ ἀρχεῖο τῆς ΙΣΤ' Ἐφορείας Προϊστορικῶν καὶ Κλασικῶν Ἀρχαιοτήτων (Θεσσαλονίκη) γιὰ τὶς ἀνάγκες μιᾶς ἄλλης μελέτης ἐντόπισα τὴ σχετική μὲ τὸ εὕρημα ἀλληλογραφία ποὺ ἀποτελοῦνταν ἀπὸ δύο ἔγγραφα καὶ μιὰ συνημμένη φωτογραφία. Τὸ κέρδος ἀπὸ τὸ ἀπρόσμενο αὐτὸ εὕρημα δὲν εἶναι διόλου εὐκαταφρόντητο, ἀφενὸς γιατὶ γνωρίζουμε ἔτσι ὅτι ὁ βωμὸς βρέθηκε τό 1955[1],

---

1. Τὰ δύο ἔγγραφα ποὺ ἀφοροῦν τὴν εὕρεση τοῦ βωμοῦ ἔχουν ὡς ἑξῆς :

α) Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος
Νομαρχία Κιλκὶς
Ἀρ. Πρωτ. 16308 Ἐν Κιλκὶς τῇ 3 -9-1955

Πρὸς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ὑπηρεσίαν
Δ/ντὴν κ. Μακαρόνα

Θεσσαλονίκην

Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν ὅτι εἰς τὸ χωρίον Σκρᾶ Ἐπαρχίας Παιονίας ἔχει ἀνακαλυφθῆ πρό τινος πλάξ φέρουσα ἐπ' αὐτῆς γράμματα καὶ σημεῖα ἐμφαίνοντα τὴν ἀρχαίαν προέλευσιν ταύτης. Συνημμένως ἀποστέλλομεν φωτογραφίαν τῆς πλακὸς ταύτης καὶ παρακαλοῦμεν ὅπως προέλθητε εἰς περαιτέρω ἐνεργείας, ἐφ' ὅσον κρίνεται ὅτι ἡ περίπτωσις αὕτη δέον νὰ ἐφελκύσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Ὑπηρεσίας σας.

Ὁ Νομάρχης Κιλκὶς
κ. ἀ. α.
Ὁ Δ/ντὴς
Ἰ. Ἀναπλιώτης

καὶ ἀφετέρου διότι ἡ φωτογραφία παρὰ τὴ μέτρια ποιότητά της ἀπεικονίζει τὸ μνημεῖο στὴ μορφὴ ποὺ εἶχε ἀμέσως μετὰ τὴν εὕρεσή του ἀρκετὰ ἱκανοποιητικά, μὲ ἀποτέλεσμα καὶ τὸ κείμενό του νὰ διαβάζεται πλέον καλύτερα καὶ νὰ βλέπουμε μέρος τοῦ χαμένου σήμερα κάτω τμήματος τοῦ βωμοῦ, ὅπου ὑπῆρχε ἐγχάρακτη παράσταση πελέκεως.

Λαμβάνοντας ὑπόψη καὶ τὴ φωτογραφία αὐτή (βλ. εἰκ. 1) τὸ κείμενο τῆς ἐπιτύμβιας ἐπιγραφῆς τοῦ Σκρᾶ θὰ πρέπει νὰ ἀναγνωσθεῖ ὡς ἑξῆς :

Αὐρήλιος Λούκι-
ος βετρανὸς
λεγιῶνος Πρεί-
ας Μηνέρ-
βας μετὰ γυν[αι]-
κὸς Αὐρηλίας Λε-
πούλας ❦ κὲ τ[έ vac*]-*
νου Αὐρηλί[ου]
Πατέρνο[υ ἀ vac*]-*
νέστησ[εν vac*].*

παράσταση πελέκεως

β) Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος
ΙΑ' Ἀρχαιολογικὴ Περιφέρεια
Θεσσαλονίκη

Θεσσαλονίκη 9-9-1955

Πρὸς
Τὸν κ. Δ/τὴν Δημοτ. Σχολείων Σκρᾶ
Εἰς Σκρᾶ Παιονίας

Καθ' ἃ ἀνήγγειλεν ἡμῖν ἡ Νομαρχία Κιλκὶς διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 16308 / 3.9.55 ἐγγράφου της, εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου σας εὑρέθη πρό τινος ἀρχαῖος λίθος μεθ' ἑλληνικῆς ἐπιγραφῆς. Παρακαλοῦμεν, ὅπως μεριμνήσητε διὰ τὴν περισυλλογὴν καί ἀσφαλῆ φύλαξιν τῆς ἐπιγραφῆς ἐν τῷ Σχολείῳ σας μέχρις ἀφίξεως εἰδικοῦ ἀρχαιολόγου, ἀποστείλητε δὲ ἡμῖν κατὰ τὸ δυνατὸν ἀκριβὲς ἀντίγραφον ἐν σχεδίῳ τῆς ἐπιγραφῆς.

Ὁ Ἔφορος
τῆς ΙΑ' Ἀρχαιολογικῆς Περιφερείας
Χαρ. Ἰ. Μακαρόνας

Οἱ νέες ἀναγνώσεις δείχνουν ὅτι ὁ βωμὸς εἶχε στηθεῖ πάνω στὸν οἰκογενειακὸ τάφο τοῦ βετεράνου Λουκίου. Τό cognomen τοῦ γιοῦ του μαρτυρεῖται σπάνια στὴ Μακεδονία καί συγκεκριμένα σέ ἐπιγραφή ἀπὸ τὴν περιοχὴ τῶν Βυλαζόρων (Ἄνω Μακεδονία)[2]. Ὅσον ἀφορᾶ ἐκεῖνο τῆς γυναίκας του δὲν μπορεῖ νὰ ἀναγνωσθεῖ μὲ ἀσφάλεια λόγω τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖο μᾶς παραδίδεται τὸ πρῶτο τριγωνικό του γράμμα. Χάρη στὴν ἐγχάρακτη παράσταση πελέκεως (στὸ κάτω μέρος τοῦ βωμοῦ)[3] μποροῦμε τέλος νά ὑποθέσουμε βάσιμα ὅτι ὁ βετεράνος Αὐρήλιος Λούκιος θὰ ἀσχολοῦνταν μὲ τὴν ὑλοτομία, γιὰ τὴν ὁποία προσφερόταν ἡ δασώδης περιοχὴ τοῦ Σκρᾶ.

Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης Παντελῆς Μ. Νίγδελης

2. Βλ. N. Vulic, "Anticki spomeniki nase zemlije", *Spomenik* 71 (1931) 28, ἀρ. 53 : *Αὐρ(ήλιος) Διοσκουρί/δης παλεστρα/τιώτης Πατέρνῳ / ἰδίῳ θρεπτῷ / μνείας χάριν.* Γιὰ τὸ cognomen αὐτὸ γενικὰ βλ.H. Solin–O. Salomies, *Repertorium nominum gentilium et cognominun latinorum*, Hildelsheim–Zürich–N.York 1994[2], 376.

3. Γιὰ παραστάσεις ἀγροτικῶν ἐργαλείων, ὄχι ὅμως πελέκεως, σὲ ταφικά μνημεῖα ἄλλων περιοχῶν τῆς Ἄνω Μακεδονίας βλ. π.χ. N. Vulic, *Spomenik* 98 (1941-8) 58 καί 64 (περιοχή Καβαντάρ).

SUMMARY

CORRIGENDUM IN "MACEDONICA EPIGRAPHICA" (*TEKMERIA* 5, 2000)

One year after the publication of the funerary altar of the Roman *veteranus* Aurelius Lucius from Skra (Praefecture of Kilkis) in *Tekmeria* 5, 2000, 136-139, the author discovered in the archive of the 16th Department of Prehistorical and Classical Antiquities the correspondence referring to its discovery in 1955. Although the quality of the photograph is not very good, it still shows in a satisfactory way the monument in its state of preservation immediately after its discovery. This permits a better reading of the text than the one presented by the author in the last volume of *Tekmeria*. On the photograph one may also see an engraved double axe on the lower part of the altar, which is now lost.

Π. Μ. Νίγδελης, Εἰκ. 1